

Узагальнення пропозицій та зауважень стейкхолдерів Полтавського державного аграрного університету на освітньо-професійну програму Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня, яка знаходилася на громадському обговоренні у період з 31.01.2025 р. по 02.03.2025 р.

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/17343/oppzkr2025projekt.pdf>

№ з.п.	Категорія стейкхолдерів	Прізвище та ім'я	Місце роботи (навчання)	Зміст пропозиції та її обґрунтування	Примітка про врахування / неврахування
1.	Академічна спільнота	Ганна Поспелова, к.с-г.н, доцент	Полтавський державний аграрний університет	Пропоную об'єднання дисциплін «Аналітична хімія» та «Неорганічна і органічна хімія» в одну ОК «Аналітична хімія, неорганічна та органічна хімія» є доцільним з погляду професійної спрямованості, методичної зручності, навчальної логіки і потреб агрономічної освіти. Такий підхід сприяє формуванню комплексного бачення хімічної природи агрохімікатів і методів їх аналізу, що є невід'ємною частиною фахової підготовки спеціалістів зі захисту і карантину рослин. Ця дисципліна дозволить цілісно подати базові знання про хімічні сполуки та одночасно сформуванню вміння їх якісного і кількісного аналізу, що є важливим у фаховій діяльності, раціонально використати навчальні години без дублювання тем; забезпечити поетапне і логічне вивчення хімії – від загальних понять до спеціалізованих методів аналізу; підготувати студентів до таких дисциплін як «Агрохімія», Агрофармакологія тощо. Об'єднана дисципліна сформує інтегральні компетентності, що відповідають вимогам стандарту вищої освіти та запитам ринку праці є	Враховано

			доцільним з погляду професійної спрямованості, методичної зручності, навчальної логіки і потреб агрономічної освіти, що сприяє формуванню комплексного бачення хімічної природи агрохімікатів і методів їх аналізу та є невід’ємною частиною фахової підготовки спеціалістів зі захисту і карантину рослин.	
Академічна спільнота	Марина Піщаленко, к.с-г.н, професор	Полтавський державний аграрний університет	Фахівці із захисту і карантину рослин працюють на перетині сільського господарства, екології та біологічної безпеки. У своїй діяльності вони мають: забезпечувати екологічно обґрунтоване застосування засобів захисту рослин (ЗЗР); контролювати вплив фітосанітарних заходів на агроєкосистеми; сприяти сталому розвитку сільськогосподарських територій. Вважаю необхідне введення дисципліни «Агроєкологія» дозволить закласти основи екологічно відповідального агровиробництва, що є невід’ємною частиною сучасного карантину та захисту рослин. Агроєкологія формує системне бачення агроландшафтів, сприяє прийняттю збалансованих рішень щодо захисту рослин у гармонії з природним середовищем. Включення ОК «Агроєкологія» в ОПП «Захист і карантин рослин» є обґрунтованим і необхідним кроком для формування висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечувати фітосанітарний контроль із врахуванням принципів екологічної безпеки та сталого розвитку.	Враховано ОК Агроєкологія внесена до переліку обов’язкових дисциплін

	Академічна спільнота	Сергій Поспелов, д.с-г.н, професор	Полтавський державний аграрний університет	ОП «Захист і карантин рослин» передбачає підготовку фахівців, основні компетентності яких пов'язані з ідентифікацією та моніторингом шкідливих організмів; оцінкою фітосанітарного стану; застосуванням засобів захисту рослин; виконанням карантинних заходів; управлінням фітосанітарною безпекою агроєкосистем. Хоча мікробіологія є важливою для розуміння біологічної природи патогенів, її глибоке вивчення не є ключовим у формуванні професійних результатів навчання бакалавра із захисту рослин. Натомість ці аспекти частково покриваються в рамках дисциплін: «Загальна фітопатологія» і «Сільськогосподарська фітопатологія» (мікроорганізми – збудники хвороб), «Біологічні методи захисту рослин» (біологічна активність мікробних засобів), «Агроєкологія» (роль мікроорганізмів у ґрунті та агроценозах). В межах бакалаврського рівня підготовки та відповідно до нормативів ЄКТС, існує обмеження на загальну кількість кредитів, відведених на обов'язкові компоненти, для ефективного формування профільних компетентностей необхідно підвищити частку прикладних дисциплін, пов'язаних із карантинном, діагностикою, біозахистом, моніторингом, сучасними агротехнологіями тощо. Перенесення "Мікробіології" до вибіркової частини дає змогу звільнити місце для більш професійно зорієнтованих дисциплін, не зменшуючи академічну цінність самої Мікробіології.	Враховано. ОК Мікробіологія перенесено у перелік вибіркових дисциплін.
--	----------------------	------------------------------------	--	--	--

				У багатьох провідних аграрних ЗВО України (НУБіП, ХНАУ, ЛНАУ) та закордонних університетах дисципліна «Мікробіологія» викладається як вибіркова або включається як модуль у складі інтегрованих курсів (наприклад, «Біологія шкідливих організмів», «Біозахист»). Це підтверджує, що перенесення до вибіркової частини відповідає сучасній освітній практиці, не знижує якості підготовки, але дозволяє адаптувати програму до потреб ринку праці.	
	Академічна спільнота	Оніпко Валентина Володимирівна, д.пед.н., професор	Полтавський державний аграрний університет	Корегування мети освітньої програми Захист і карантин рослин відображає перехід від теоретично орієнтованого формулювання до практично спрямованого, компетентнісного підходу, що: наближає зміст програми до реальних умов діяльності фахівця; забезпечує відповідність сучасним освітнім стандартам; підвищує конкурентоспроможність випускника на національному та міжнародному ринках праці. Запропонувала в такій редакції: «Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми агрономії та захисту і карантину рослин, що передбачає застосування теорій та методів аграрної науки, екологічно безпечних підходів до контролю шкідливих організмів, що відповідають принципам сталого управління природними ресурсами, з урахуванням регіональних особливостей та бути готовими вирішувати комплексні завдання, що	Враховано

				характеризується комплексністю та невизначеністю умов, з організації і технології виробництва високоякісної екологічно безпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування». Оновлена мета орієнтована на професійні завдання, які фахівці повинні розв'язувати: впровадження практичних рішень у галузі захисту рослин; застосування теорій та методів аграрної науки; адаптація до реальних умов виробництва та кліматичних, економічних і регіональних викликів. Це підвищує відповідність програми очікуванням ринку праці та дозволяє точніше формулювати результати навчання в контексті стандарту вищої освіти. Нова редакція мети програми акцентує на екологічній безпеці підходів до контролю шкідників, принципах сталого управління природними ресурсами, важливості збалансованого природокористування. Нове формулювання мети передбачає здатність працювати в умовах комплексності та невизначеності, що відповідає сучасним умовам агровиробництва (зміна клімату, нові шкідники, геополітичні та економічні виклики) та враховує регіональні особливості як частину фахової адаптації, що є важливим для карантинної служби та локальних агросистем.	
--	--	--	--	---	--

	Академічна спільнота	Нінель Коваленко к.с-г.н, доцент	Полтавський державний аграрний університет	Є потреба у заміні комплексних навчальних практик на окремі, вузькоспеціалізовані навчальні практики з ботаніки, ентомології та фітопатології, що дозволить підвищити якість практичної підготовки здобувачів, відповідатиме логіці формування професійних компетентностей; узгоджуватиметься з державними освітніми стандартами та кращими практиками ЗВО; створить умови для об'єктивного оцінювання та ефективної організації освітнього процесу. Подібні зміни вже реалізовані в провідних аграрних ЗВО України (НУБіП, ЛНАУ, Полтавська ДАУ), що підтверджує відповідність сучасній освітній практиці.	Враховано
2.	Внутрішній (здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня	Назар Калініченко	Бакалавр 2-го року навчання ОП Захист і карантин рослин	Підтримав пропозицію стосовно введення тематично чітко структурованих навчальних практик, це дозволить: зосередитись на конкретних компетентностях (ботаніка, ентомологія, фітопатологія); чітко відпрацювати практичні прийоми, необхідні у професійній діяльності; підвищити якість засвоєння матеріалу, адже практики тепер відбуваються без надлишкової міжпредметної конкуренції за час; поетапно формувати професійні навички — від базової ботанічної орієнтації до діагностики шкідників і хвороб; забезпечити логічну наступність між теоретичними курсами та відповідними практиками (наприклад, після курсу «Загальна ентомологія» — практика з ентомології); уникнути перевантаження студентів великою кількістю різнопланових завдань	Враховано

				одночасно, як це було у форматі комплексної практики. А також запропонував збільшити кількість екскурсій під час проходження цих навчальних практик.	
3.	Зовнішній (представник роботодавців)	Юрій Бідаш, к.с-г.н	Агроном ТОВ «Рост Агро»,	Перенести дисципліну «Агрофармакологія» з 8 на 5 семестр, що сприятиме більш цілісному формуванню професійних компетентностей; підвищує ефективність проходження практик і підготовки до дипломування; оптимізує навчальне навантаження; відповідає логіці інтеграції фахових знань бакалаврської програми. Вивчення агрофармакології раніше: підвищує якість проходження професійно орієнтованих практик, зокрема фахових; дозволяє застосовувати знання про дію препаратів під час діагностики уражень рослин, аналізу ефективності обробок, оцінювання фітосанітарного стану; формує усвідомлений підхід до вибору засобів захисту, що є ключовим при підготовці до роботи в системах моніторингу та контролю шкідливих організмів.	Враховано ОК Агрофармаколог ія переведено з 8 на 5 семестр

4	Академічна спільнота	Ганна Поспелова, к.с-г.н, доцент	Полтавський державний аграрний університет	Підтримала пропозицію і зауважило, що 8 семестр зазвичай включає: переддипломну практику; виконання та захист кваліфікаційної роботи; можливу академічну мобільність або підготовку до вступу в магістратуру. Вивчення нового складного теоретичного матеріалу в цей період може знижувати ефективність засвоєння. Тому перенесення ОК «Агрофармакологія» на 5 семестр розвантажує останній семестр, дозволяє зосередитися на завершальних етапах освітньої програми. Згідно з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 202 "Захист і карантин рослин", студент повинен: знати класифікацію, механізм дії, регламенти застосування агрохімікатів; уміти обирати та застосовувати ЗЗР з урахуванням фітосанітарної ситуації; оцінювати їхню ефективність і екологічну безпеку. Ці результати мають бути сформовані до початку виконання кваліфікаційної роботи, тож перенесення ОК «Агрофармакологія» на 5 семестр є методично доцільним і обґрунтованим.	
5	Зовнішній (представник роботодавців)	Назар Приведенюк, к.с-г.н	Завідувач відділу технологій вирощування лікарських рослин,	ОК Інтегрований захист і з 7 семестра необхідно преренести у 8 семестр. Оскільки дисципліна «Інтегрований захист рослин» є узагальнюючою, міждисциплінарною — вона передбачає поєднання знань та навичок, отриманих із таких курсів, як: фітопатологія, ентомологія, токсикологія пестицидів, агрофармакологія, агроекологія, карантин рослин.	Враховано ОК Інтегрований захист перенесено з 7 семестра у 8

				Перенесення її на завершальний етап навчання (8 семестр) дозволяє: забезпечити системне, узагальнююче опанування фахових знань; сформулювати цілісне бачення сучасних підходів до захисту рослин; інтегрувати теоретичні знання з досвідом, отриманим під час практик і курсових робіт.	
6.	Академічна спільнота	Геннадій Малина, к.с-г.н	Полтавська державна аграрна академія	Підтримав пропозицію Назара Приведенюка і відмітив, що на 7 семестрі частина студентів ще не завершила проходження фахових практик та опанування повного курсу агрофармакології, що: обмежує їхню здатність комплексно аналізувати агроценози; знижує ефективність засвоєння тем, пов'язаних з інтегрованими стратегіями захисту; не дозволяє повною мірою враховувати регіональні, екологічні та економічні фактори при виборі методів захисту. У 8 семестрі, навпаки, студент уже має: практичний досвід, чітке уявлення про регламенти і вимоги до ЗЗР, розуміння особливостей фітосанітарного моніторингу в полі, що створює сприятливі умови для повноцінного опанування інтегрованого підходу. Багато тем бакалаврських робіт у межах цієї ОПП пов'язані з: оцінкою ефективності заходів захисту; аналізом шкідливих організмів; впровадженням інтегрованих технологій захисту. Вивчення дисципліни «Інтегрований захист рослин» у 8 семестрі дозволяє студенту: актуалізувати фахові знання безпосередньо під час підготовки дипломної	

				роботи; включити сучасні інтегровані підходи до її змісту; поєднати навчальний процес і науково-дослідну діяльність у межах випускної атестації.	
--	--	--	--	--	--